

Dosarul nr.3ra-691/2020

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Central (D. Bosfi)

Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (E. Dvurecenschii, N. Veleva, V. Movilă)

Î N C H E I E R E

15 iulie 2020

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Oxana Crețu, reprezentată de avocatul Ignat Dumitran și a recursului declarat de Oficiul Teritorial Cahul al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Oxana Crețu împotriva Oficiului Teritorial Cahul al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat cu privire la anularea ordinelor de sancționare disciplinară, restabilirea în funcție și repararea prejudiciului moral, împotriva deciziei din 11 martie 2020 a Curții de Apel Cahul,

c o n s t a t ă :

La 23 mai 2018 Oxana Crețu a depus cererea de chemare în judecată, ulterior concretizată, împotriva Oficiului Teritorial Cahul al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat (în continuare CNAJGS OT Cahul), cu privire la anularea ordinelor de sancționare disciplinară, restabilirea în funcție și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a indicat că la 07 martie 2018 coordonatorul Oficiului Teritorial Cahul al CNAJGS, Svetlana Suruceanu a emis ordinul nr.04-p „cu privire la sancționarea disciplinară”, iar la 23 martie 2018 a mai emis ordinul nr.07-p „cu privire la concediere”.

A afirmat că nu este de acord cu ordinul de sancționare nr.04-p din 07 martie 2018, din motiv că este nemotivat, iar cele expuse în ordin nu corespund realității.

A menționat că în ordin este indicat că nu a executat ordinul nr.01-p și altele, însă nu este indicat din ce dată sunt emise ordinele și cu privire la ce aspecte.

Referitor la ordinul nr.01-p din 26 ianuarie 2018 „cu privire la solicitarea explicațiilor scrise privind fapta comisă”, reclamanta susține că l-a executat, deoarece a dat explicație la întrebările înaintate.

Prin ordinul nr.04-p din 07 martie 2018 reclamanta nu putea fi sancționată pentru careva ordine, care încă nu existau. La pct.4 din ordinul nr.04-p din 07 martie

2018 nu este indicat concret, în ce constă ignorarea coordonatorului Oficiului Teritorial Cahul al CNAJGS și care sunt deciziile ilegale emise de reclamantă și menționate în pct.5 al ordinului, deoarece conform fișei de post ea nu avea împuterniciri de a emite decizii și a le semna.

A notat că ordinul nr.07-p din 23 martie 2018 „cu privire la concediere” poartă un caracter general și este nemotivat, atât de drept cât și de fapt, anume în acest ordin nu este indicat pentru care fapte și prin care ordine a fost anterior sancționată repetat, care obligațiuni nu au fost îndeplinite sistematic și prin ce se reglementează aceste obligațiuni.

De asemenea, a relevat despre caracterul discriminatoriu pe care l-a manifestat coordonatorul Oficiului Teritorial Cahul al CNAJGS referitor la nerespectarea prevederilor funcționării limbii de stat în conformitate cu Constituția.

Referitor la absența nemotivată și fără învoirea coordonatorului de la ora 09.30 până la ora 11.15 pe 07 martie 2018, a comunicat că după ce a fost lovită și îmbrâncită de către coordonatorul Svetlana Suruceanu, reclamanta s-a dus să depună cerere la poliție, a trecut expertiza medico-legală, prin care s-a stabilit că la data de 07 martie 2018, orele 09.30, la serviciu, de către Svetlana Suruceanu i-au fost provocate următoarele vătămări: hiperemie pe brațul stâng, produse la acțiunile traumatice cu obiect contondent dur, posibil în timpul relatat, se califică medico-legal ca vătămare corporală neînsemnată.

Afirmă că în circumstanțele relatate, dînsa nu a lipsit nemotivat de la serviciu, iar coordonatorul cunoștea motivele neprezentării la serviciu.

Solicită anularea ordinului nr.04-p din 07 martie 2018 și a ordinului nr.07-p din 23 martie 2018 ca fiind ilegale; restabilirea în funcția de consultant al Oficiului Teritorial Cahul al CNAJGS; încasarea salariului mediu pentru absența forțată de la serviciu, începând cu 23 martie 2018 până la pronunțarea hotărârii; încasarea prejudiciului moral în mărime de 10 000 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Ulterior la 21 decembrie 2018 și 14 ianuarie 2019 reclamanta și-a concretizat pretențiile, solicitând anularea ordinului nr.04-p din 07 martie 2018, anularea ordinului nr.07-p din 23 martie 2018, încasarea salariului mediu lunar (3965 de lei) pentru absența forțată de la serviciu, începând cu 23 martie 2018 până la pronunțarea hotărârii, încasarea salariului mediu lunar pe un termen de 6 luni în mărime de 23790 de lei în locul pretenției de restabilire în funcție, încasarea prejudiciului moral în mărime de 10 000 de lei și încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 5000 de lei.

Prin hotărârea din 23 ianuarie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, a fost respinsă cererea de chemare în judecată depusă de Oxana Crețu împotriva Oficiului Teritorial Cahul al Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat cu privire la anularea ordinelor de sancționare disciplinară, restabilirea în funcție și repararea prejudiciului moral.

Pentru a hotărâ astfel, instanța de fond a constatat, că Oxana Crețu a fost angajată în funcție de consultant al Oficiului Teritorial Cahul al Consiliului Național Pentru Asistență Juridică Garantată de Stat începând cu 01 noiembrie 2016 pe o perioadă de probă de 3 luni, ulterior prin actul adițional din 31 ianuarie 2017 pe perioadă nedeterminată.

Prin ordinul nr.22-p din 12 septembrie 2017 Oxanei Crețu i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară – mustrare, pentru abaterile de la îndeplinirea atribuțiilor de serviciu. Ordinul notat nu a fost contestat de Oxana Crețu.

Prima instanță a statuat, că ordinul de sancționare disciplinară conține data emiterii și anume 07 martie 2018, denumirea – „cu privire la sancțiunea disciplinară”, actele normative în baza cărora este emis, dispoziția ordinului și motivele emiterii: neexecutarea obligațiilor de serviciu conform fișei de post și a ordinelor emise de coordonator, inclusiv ordinele nr.01-p, nr.04-p, nr.05-p, nr.06-p; nerespectarea și neexecutarea regulamentului de funcționare a oficiului teritorial; neîndeplinirea obligațiilor conform fișei de post; ignorarea coordonatorului; emiterea deciziilor ilegale și incorecte.

Referitor la ordinul cu privire la concediere nr.07-p din 23 martie 2018, instanța de fond a constatat că acesta conține data emiterii 23 martie 2018, denumirea: „cu privire la concediere”, actele normative în baza cărora este emis, dispoziția ordinului și motivele emiterii: neîndeplinirea sistemică a obligațiilor de serviciu conform fișei de post; nerespectarea prevederilor funcționării limbii de stat în conformitate cu Constituția R. Moldova; încălcarea disciplinei muncii; absența nemotivată și fără învoirea coordonatorului de la serviciu pe perioada 07 martie 2018 ora 09.30 – 11.15.

Prima instanță a stabilit că Oxana Crețu nu a semnat ordinul nr.06-p din 06 februarie 2018 „cu privire la organizarea activității oficiului CNAJGS”, prin care i-a fost pus în sarcină întocmirea arhivei solicitărilor și a deciziilor de acordare a asistenței juridice calificate de urgență pentru anul 2017, care în final nu a fost executat de către aceasta, inacțiune care în opinia instanței reprezintă o încălcare a obligațiilor de serviciu și un temei de aplicare a sancțiunii disciplinare și concediere, reieșind din caracterul repetat al încălcării.

Instanța de judecată a mai constatat, că actele anexate de Svetlana Suruceanu la materialele dosarului, și anume diverse încheieri judecătorești, interpelări, plângeri, atenționări referitor la desemnarea avocaților privind acordarea asistenței juridice garantate de stat, a căror conținut a fost cercetat în cadrul ședințelor de judecată, demonstrează neexecutarea de către Oxana Crețu a numeroaselor dispoziții date de coordonator, fapte care au stat la baza sancționării și concedierii reclamantei.

Argumentele și încălcările ce au dus la sancționarea și ulterior concedierea Oxanei Crețu, în viziunea primei instanțe, parțial s-au adeverit, astfel încât sunt suficiente de a constata că Oxana Crețu a comis abateri de la îndeplinirea obligațiilor de serviciu, care au dăunat Oficiului teritorial al CNAJGS.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, Oxana Crețu, reprezentată de avocatul Ignat Dumitran în termenul stabilit a declarat apel împotriva hotărârii din 23 ianuarie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Central.

Prin decizia din 11 martie 2020 a Curții de Apel Cahul, a fost admis apelul declarat de avocatul Ignat Dumitran în interesele reclamantei Oxana Crețu.

S-a casat integral hotărârea Judecătoriei Cahul, sediul Central din 23 ianuarie 2019, în cauza de contencios administrativ la acțiunea reclamantei Crețu Oxana împotriva Oficiului Teritorial Cahul al Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat, cu privire la anularea ordinelor de sancționare disciplinară, restabilirea în funcție și repararea prejudiciului moral.

S-a admis parțial acțiunea reclamantei Crețu Oxana.

S-a anulat ca fiind contrare legii: - ordinul coordonatorului Oficiului Teritorial Cahul al Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat nr.04-p din 07 martie 2018, prin care consultantul Crețu Oxana a fost sancționată disciplinar cu muștrare aspră; - ordinul coordonatorului Oficiului Teritorial Cahul al Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat nr.07-p din 23 martie 2018, prin care consultantul Crețu Oxana a fost sancționată disciplinar cu concediere din funcție.

S-a încasat de la Oficiul Teritorial Cahul al Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat în beneficiul Oxanei Crețu 9060,30 de lei (trei salarii medii lunare) cu titlu de compensare în locul restabilirii în serviciu a reclamantei Crețu Oxana.

S-a încasat de la Oficiul Teritorial Cahul al Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat în beneficiul Oxanei Crețu 3500 de lei, în contul reparării prejudiciului moral.

S-a respins ca neîntemeiată acțiunea reclamantei Crețu Oxana împotriva Oficiului Teritorial Cahul al Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată pe capătul pretenției de încasare a salariului pentru absența forțată de la muncă.

S-a încasat de la Oficiul Teritorial Cahul al Consiliului Național pentru Asistența Juridică Garantată în beneficiul Oxanei Crețu 5000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În motivarea deciziei, instanța de apel a reținut că din probele administrate nu s-a demonstrat comiterea de către reclamanta Oxana Crețu a abaterilor disciplinare, ordinul de concediere disciplinară nu corespunde cerințelor de conținut stipulate la art.210 alin.(1) Codul muncii, concluzie ce denotă nulitatea ordinului nr.07-p din 23 martie 2018 privind aplicarea sancțiunii disciplinare în formă de concediere a reclamantei Crețu Oxana.

Ținând cont de faptul că în speță s-a constatat ilegalitatea ordinului nr.07-p din 23 martie 2018 prin care consultantul Crețu Oxana a fost sancționată disciplinar cu concediere din funcție, Colegiul a conchis că urmează a fi admise pretențiile reclamantei privind încasarea salariului mediu lunar în locul restabilirii în serviciu, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de asistență juridică, în contextul în care această soluție este expres prevăzută de art.90 Codul muncii.

Luând în considerare că s-a constatat violarea dreptului la muncă, Colegiul a considerat întemeiată pretenția reclamantei Oxana Crețu cu privire la repararea prejudiciului moral.

Cu referire la pretenția reclamantei Oxana Crețu privind încasarea salariului mediu lunar pentru absența forțată de la muncă, începând cu 23 martie 2018 până la pronunțarea hotărârii, Colegiul judiciar a decis că urmează a fi respinsă ca neîntemeiată. În acest context, a notat că, reclamanta a renunțat la pretenția privind restabilirea la locul de muncă, înlocuind-o cu o compensație pecuniară pentru concedierea nelegală. Cu toate că reclamanta a fost concediată ilegal din funcție și formal are dreptul de a pretinde salariul pentru perioada absenței forțate de la serviciu, însă pentru realizarea acestui drept formal urmează a fi întrunită încă o condiție legală – privarea de dreptul de a munci pe parcursul întregii perioade de absență de la serviciu pentru care solicită o astfel de despăgubire. Or, reclamanta Crețu Oxana nu s-a prezentat nici la o ședință de judecată în instanțele de fond și de apel, iar apărătorul acesteia a confirmat faptul că ultima se află peste hotarele țării.

Prin urmare, instanța de apel a reținut că în perioada de după concediere din 23 martie 2018 reclamanta Crețu Oxana a avut posibilitate de a se angaja la un alt loc de muncă și circumstanțele cauzei atestă cu o mare probabilitate că astfel s-a și întâmplat, o dată ce a renunțat la pretenția restabilirii la locul de muncă și întreaga perioadă se află peste hotarele R.Moldova. Iar aflarea îndelungată a reclamantei peste hotarele țării (aproximativ 2 ani) indică asupra realizării dreptului său la muncă.

Colegiul a reținut că în cazul apariției unor astfel de suspiciuni, intervine obligația reclamantei de a proba că în această perioadă nu a fost angajată în altă parte (atunci când solicită salariul pentru perioada absenței forțate) sau că a fost angajată la un loc de muncă plătit mai prost (în cazul în care pretinde diferența de salariu). Or, reclamanta nu a prezentat probe precum că nu este angajată în câmpul muncii peste hotarele țării sau în R.Moldova, sau că se află la evidență la Agenția pentru Ocuparea Forței de Muncă în vederea angajării. Astfel, Colegiul a conchis că reclamanta nu este îndreptățită de a primi salariu pentru perioada absenței forțate de la locul de muncă.

La 22 mai 2020 Oxana Crețu, reprezentată de avocatul Ignat Dumitran a depus recurs împotriva deciziei din 11 martie 2020 a Curții de Apel Cahul, solicitând casarea parțială a deciziei recurate, anume a casa decizia instanței de apel în partea respingerii pretenției de încasare a salariului pentru absența forțată de la muncă cu pronunțarea în această parte a unei hotărâri noi prin care pretenția cu privire la încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă pentru perioada 23 martie 2018 – 11 martie 2020 în mărime de 71 272 de lei, să fie admisă (f.d. 174-175).

În motivarea recursului și-a exprimat dezacordul parțial cu decizia instanței de apel. A reținut că instanța de apel a interpretat greșit prevederile art. 90 Codul muncii. Prin urmare, consideră că instanța de apel urma să admită pretenția privind încasarea salariului mediu lunar pentru absență forțată de la serviciu începând cu 23 martie 2018 până la 11 martie 2020, adică 23 luni 18 zile, fiind egale cu 71 272 de lei.

La 28 mai 2020 Oficiului Teritorial Cahul al CNAJGS a depus recurs împotriva deciziei din 11 martie 2020 a Curții de Apel Cahul, solicitând casarea deciziei contestate, cu menținerea hotărârii din 23 ianuarie 2019 a Judecătoriei Cahul, sediul Central (f.d. 176-182, 196-202).

În motivarea recursului și-a exprimat dezacordul cu decizia contestată, indicând că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea, a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului, precum și judecarea cauzei în absența unui participant la proces, Oxana Crețu, căreia nu i-a fost comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

A menționat că soluția instanței de apel este una pripită, cu aprecierea greșită a probelor, omițind să dea apreciere alegațiilor reclamantului privind ilegalitatea ordinelor emise de Oficiul Teritorial Cahul al CNAJGS, fiind lipsit de posibilitatea de a munci.

A conchis că soluția instanței de apel rezultă din nedeterminarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele reieșind din pretențiile indicate în cererea de chemare în judecată or, concluziile instanței de apel sunt bazate pe o apreciere

incompletă a materialului probator, fapt ce vine în contradicție cu normele de drept procedural.

Conform art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 11 martie 2020.

Dat fiind faptul că prin prisma pct. 8 din Anexa la dispoziția nr. 1 din data de 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova termenele de exercitare a căilor de atac aflate în curs la data instituirii stării de urgență se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență, termenul de declarare a recursurilor a început a curge de la data de 16 mai 2020.

Prin urmare, reieșind din prevederile sus-menționate, completul de admisibilitate constată că, decizia Curții de Apel Cahul a fost pronunțată la 11 martie 2020 (f.d.160, 161-168) în lipsa reclamantei Oxanei Crețu, reprezentată de avocatul Ignat Dumitran și în prezența Oficiului Teritorial Cahul al CNAJGS.

Decizia Curții de Apel Chișinău a fost expediată participanților la proces conform scrisorii de însoțire la 05 mai 2020 (f.d.169).

Prin urmare, recursul depus la 22 mai 2020 de către Oxana Crețu, reprezentată de avocatul Ignat Dumitran, și recursul depus la 28 mai 2020 de către Oficiul Teritorial Cahul al CNAJGS, sunt în termen.

Examinând temeiurile invocate în recursuri în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție le consideră drept inadmisibile, din următoarele motive.

Prin prisma art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art. 246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că din Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a

cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs reține că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea 4 recursului” de la art. 245, alin.(2) din Codul administrativ.

În context, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea *Helmerts c. Suediei* 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că cererile de recurs depuse de către Oxana Crețu, reprezentată de avocatul Ignat Dumitran, și de Oficiul Teritorial Cahul al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, sunt inadmisibile.

În conformitate cu art.art. 230, 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de către Oxana Crețu, reprezentată de avocatul Ignat Dumitran și recursul depus de Oficiul Teritorial Cahul al Consiliului Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, se declară inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Gervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh